

Република Србија
Привредни апелациони суд
7 Пж 1259/14
19.05.2014. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД, у већу састављеном од судије Ђорђа Јовановића, председника већа, судије Браниславе Горавице и судије Весне Тодоровић, чланова већа, у правној ствари тужиоца-противтуженог КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД Београд, ул. Светог Саве бр. 14, кога заступа пуномоћник, адвокат Рајна Андрић из Београда, ул. Светозара Марковића бр. 19, против туженог-противтужиоца КОМПАНИЈА ТАКОВО АД из Горњег Милановца, ул. Радована Грковића бб, кога заступа пуномоћник, адвокат Младен Аврамовић из Београда, ул. Сарајевска бр. 31, ради дуга, вредност предмета спора 975.738.782,49 динара, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Привредног суда у Београду 30 П 7445/13 од 02.10.2013. године и жалбама тужиоца и туженог изјављеним против допунске пресуде истог суда 30 П 7445/13 од 15.01.2014. године, у седници већа одржаној дана 19.05.2014. године, донео је

ПРЕСУДУ

I ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог и ПОТВРЂУЈЕ допунска пресуда Привредног суда у Београду 30 П 7445/13 од 15.01.2014. године у ставу I изреке.

II ПРЕИНАЧАВА СЕ пресуда Привредног суда у Београду 30 П 7445/13 од 02.10.2013. године у ставовима I и III изреке, као и допунска пресуда истог суда 30 П 7445/13 од 15.01.2014. године, у ставу II изреке и ПРЕСУЂУЈЕ СЕ:

1. УТВРЂУЈЕ СЕ:

а) да постоји потраживање тужиоца према туженом у износу од 336.019.558,68 динара

б) да постоји потраживање туженог према тужиоцу у износу од 1.909.387,71 динара

в) да су се потраживања под а) и б) пребојем угасила за износ од 1.909.387,71 динара.

2. ОДБИЈА СЕ тужбени захтев да се обавезе тужени на исплату износа од 1.909.387,71 динара.

3. ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени КОМПАНИЈА ТАКОВО АД из Горњег Милановца, ул. Радована Грковића бб, да плати тужиоцу КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД Београд, ул. Светог Саве бр. 14, износ од 334.110.170,97 динара са законском затезном каматом почев од 07.02.2013. године до исплате, у року од 8 дана од дана пријема писаног преписа ове одлуке.

4. ОДБИЈА СЕ тужбени захтев да се обавезе тужени КОМПАНИЈА ТАКОВО АД из Горњег Милановца, ул. Радована Грковића бб, да тужиоцу КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД Београд, ул. Светог Саве бр. 14, плати законску затезну камату на износ од 336.019.558,68 динара, за период од 02.04.2008. године до 07.02.2013. године.

5. ОДБИЈА СЕ приговор ради пребијања у делу да се утврди основаним потраживање туженог према тужиоцу на име законске затезне камате на износ дуга од 1.909.387,71 динара почев од 15.07.2011. године до исплате.

6. ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени КОМПАНИЈА ТАКОВО АД из Горњег Милановца, ул. Радована Грковића бб, да тужиоцу КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД Београд, ул. Светог Саве бр. 14, на име трошкова парничног поступка плати износ од 3.790.510,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема писаног преписа ове одлуке.

III Свака странка сноси своје трошкове другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду 30 П 7445/13 од 02.10.2013. године у ставу првом обавезан је тужени да тужиоцу плати износ од 336.019.558,68 динара са законском затезном каматом почев од 02.04.2008. године до исплате. Ставом другим одбијен је предлог тужиоца за одређивање привремене мере, а ставом трећим обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 5.371.300,00 динара.

Допунском пресудом 30 П 7445/13 од 15.01.2014. године у ставу првом одбачен је компензациони приговор туженог у делу којим је тражио да му тужилац КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД Београд плати износ од 175.376.780,58 динара на име обрачунате законске затезне камате за период од 14.07.2011. године до 21.01.2013. године на враћени износ од 744.085.540,21 динара и на име више наплаћене камате на износ од 231.653.242,28 динара применом конформне методе у износу од 32.222.998,02 динара, као недозвољен. Ставом другим обавезан је тужилац КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД Београд да туженом КОМПАНИЈА ТАКОВО АД из Горњег Милановца плати износ од 1.909.387,71 динара са законском затезном каматом почев од 15.07.2011. године па до исплате.

Благовременом жалбом тужени побија пресуду првостепеног суда од 02.10.2013. године у ставу првом и трећем изреке из свих разлога прописаних чл. 373. Закона о парничном поступку. Истиче да је првостепени суд учинио битну повреду одредаба парничног поступка из чл. 374. ст. 1. у вези са чл. 355. ст. 3. Закона о парничном поступку, јер је пропустио да одлучи о истакнутом компензационом приговору, односно о томе да ли постоји или не постоји потраживање туженог истакнуто ради пребијања, те да је због тога донета и погрешна одлука о тужбеном захтеву. Наводи да тужилац поднесцима од 18.07.2013. године и 22.08.2013. године, а при којим наводима је остао и на рочишту од 02.10.2013. године, није спорио основаност истакнутог компензационог приговора за износ од 1.909.387,11 динара и прихватио предлог туженог да суд у циљу економичности поступка изврши пребој међусобних потраживања са стањем на дан доспелости потраживања. Даље истиче да је првостепени суд одлучио о делу захтева који се односи на законску затезну

камату о коме је већ правноснажно пресуђено, обзиром да је Привредни апелациони суд ставом другим пресуде Пж 1188/11 од 12.05.2011. године, који није био предмет расправљања пред ревизијским судом, правноснажно одбио захтев за процесну затезну камату од 02.04.2008. године, те да је првостепени суд занемарио акцесорну природу затезне камате као споредног потраживања и чињеницу да она не може бити предмет посебног тужбеног захтева све док постоји главно новчано потраживања због чега је и погрешно применио одредбу чл. 277. и чл. 279. Закона о облигационим односима. Предложио је да Привредни апелациони суд закаже расправу и одлучи о жалби и захтевима странака у смислу чл. 383. ст. 3. Закона о парничном поступку.

Благовременом жалбом тужилац побија допунску пресуду у ставу другом изреке због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права. Наводи да је тужилац компензациони приговор у делу који се односи на трошкове спора у износу од 1.909.387,71 динар признао и предложио да се независно од тога што је потраживање тужиоца свакако доспело пре потраживања туженог пребој изврши са даном доспелости потраживања тужиоца у циљу економичности поступка, те да је стога првостепени суд погрешно обавезао тужиоца да туженом плати износ од 1.909.387,71 динар и то са законском затезном каматом од 15.07.2011. године па до исплате, на који начин је првостепени суд прекорачио границе постављеног захтева, обзиром да је тужени истакао компензациони приговор ради пребијања, а не захтев да му тужилац било шта плати. Предложио је да Привредни апелациони суд допунску пресуду у побијаном делу укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

Благовременом жалбом и тужени побија допунску пресуду у целисти из свих разлога прописаних чл. 373. ст. 1. Закона о парничном поступку. Истиче да је изрека допунске пресуде погрешна и неразумљива, јер у ситуацији када се компензациони приговор макар и делимично усваја постоји обавеза суда да у изреци пресуде утврди сва доспела утужена потраживања, камату и трошкове тужиоца, доспела потраживања туженог која су истакнута приговором ради пребијања и потом изврши пребој тих потраживања, а тужбени захтев одбије до висине истакнутог приговора, односно усвоји преко тог износа. Наводи да је одлуком из става другог допунске пресуде суд одлучио о непостојећем захтеву, јер такав захтев тужени никада није ставио у поступку чиме је повређено правило из чл. 3. ст. 1. Закона о парничном поступку по коме суд одлучује у границама захтева који су постављени у поступку, те да у конкретном случају није било могуће мериторно одлучити о компензационом приговору допунском пресудом, јер би се њоме морала мењати већ донета основна пресуда. Даље наводи да је погрешан став првостепеног суда да у делу истакнутог компензационог приговора постоји литиспенденција у односу на поступак по противтужби, јер је тај део обухваћен и противтужбом у ситуацији када је првостепени суд одлуку о томе да ли ће заједнички расправљати по тужби и противтужби донео тек на рочишту на коме је закључио главну расправу по тужби, тако што је поступак по противтужби раздвојио. Предложио је да Привредни апелациони суд закаже расправу у смислу чл. 383. ст. 3. Закона о парничном поступку и одлучи о жалби и захтевима странака.

Испитујући правилност првостепене пресуде у смислу члана 386. став 1. Закона о парничном поступку, Привредни апелациони суд је одлучио као у изреци из следећих разлога:

У поступку доношења побијаних одлука нису учињене битне повреде поступка прописане чланом 374. став 2. Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности, нити су, насупротив наводима жалбе туженог учињене битне повреде поступка из члана 374. став 2. тачка 12. истог закона. Ово јер побијане одлуке немају недостатака због којих се њихова правилност не би могла испитати, нису нејасне, нити неразумљиве.

Према чињеничном стању које је правилно и у потпуности утврђено од стране првостепеног суда, поступак у овој правној ствари инициран је тужбом тужиоца који је тражио исплату износа од 975.738.782,49 динара и то на име главног дуга по основу Уговора о кредиту бр. 6818 од 02.12.1999. године и Уговора о кредиту бр. 6834 од 31.12.1999. године, обзиром да је Уговор о регулисању обавеза од 01.10.2001. године којим је била утврђена висина обавезе туженог проистекла из наведених уговора о кредиту раскинут делимичном пресудом Трговинског суда у Београду П 1494/04 од 06.07.2004. године, тако да су на снази остали закључени уговори бр. 6818 од 02.12.1999. године и бр. 6834 од 31.12.1999. године. По уговору бр. 6818 од 02.12.1999. године који је доспевао за враћање 02.12.2000. године главни дуг је износио 146.507.715,46 динара, а уговорена камата 17.585.101,70 динара што је укупно на дан 02.12.2000. године износило 164.092.817,16 динара. По уговору бр. 6834 од 31.12.1999. године који је доспевао за враћање 31.12.2000. године главни дуг је износио 60.321.808,20 динара, а уговорена камата 7.238.616,92 динара што је укупно на дан 31.12.2000. године износило 67.560.425,12 динара тако да је главни дуг са обрачунатом уговореном каматом износио 231.653.242,28 динара, а обрачуната законска затезна камата по основу оба уговора о кредиту 744.085.540,21 динар.

Првостепени суд је одлучујући о захтеву тужиоца усвојио захтев за исплату главног дуга као и захтев за обрачунату законску затезну камату до 02.04.2008. године у износу од 744.085.540,21 динар са каматом од 02.04.2008. године. Пресудом Привредног апелационог суда Пж 1188/11 од 12.05.2011. године потврђена је првостепена пресуда у делу који се односи на исплату главног дуга од 231.653.242,28 динара са законском затезном каматом почев од 02.04.2008. године па до исплате као и у делу којим је обавезан тужени на исплату обрачунате законске затезне камате у износу од 744.085.540,21 динара, док је у односу на затезну камату која је на тај износ досуђена тужиоцу почев од 02.04.2008. године првостепена пресуда преиначена и захтев тужиоца одбијен.

Одлучујући о ревизији туженог Врховни касациони суд је донео пресуду Прев. 117/11 од 08.11.2012. године којом је потврдио одлуке нижестепених судова у делу којим је обавезан тужени да тужиоцу плати износ главног дуга од 231.653.242,28 динара са законском затезном каматом почев од 02.04.2008. године, док је пресуду Привредног апелационог суда Пж 1188/11 од 12.05.2011. године као и пресуду Привредног суда у Београду П 47/10 од 29.06.2010. године у делу којим је тужени обавезан да тужиоцу плати обрачунату камату у износу од 744.085.540,21 динара укинуо, као и одлуку о трошковима спора. У својој одлуци, ревизијски суд је наложио да се у поновном поступку утврди тачан период доцње, износе на које тужиоцу припада камата за период доцње, како и на који начин је камата обрачуната.

Након правноснажности пресуде Привредног апелационог суда Пж 1188/11 од 12.05.2011. године тужилац је дана 14.07.2011. године наплатио по тој пресуди принудним путем укупан износ од 1.125.461.465,05 динара. Након

доношења ревизијске одлуке тужилац је 21.01.2013. године извршио повраћај наплаћених средстава у делу у коме је укинута пресуда Привредног апелационог суда, а који се односи на обрачунату законску затезну камату у износу од 744.085.540,21 динара. У наставку поступка тужени је поднеском од 26.02.2013. године поднео противтужбу за накнаду штете и изгубљене добити којом је тражио, на име накнаде штете, исплату укупног износа од 1.284.638.724,41 динар са законском затезном каматом почев од дана подношења противтужбе па до исплате. Наведени износ се односи на обрачунату законску затезну камату на износ од 744.085.540,21 динара почев од 14.07.2011. године, као дана када је извршена принудна наплата од стране тужиоца по правноснажној пресуди Привредног апелационог суда, па до 21.01.2013. године, као дана враћања средстава у износу од 175.376.780,58 динара, више наплаћену камату на износ главног дуга од 231.653.242,28 динара применом конформне методе у износу од 32.222.998,02 динара као и негативне курсне разлике на износ од 744.085.540,21 динара за период од 14.07.2011. године до 21.01.2013. године у износу од 61.115.195,81 динар, те изгубљену добит за 2011. године у износу од 561.098.750,00 динара и изгубљену добит за 2012. годину у износу од 454.825.000,00 динара.

Тужилац је у одговору на противтужбу оспорио противтужбени захтев у целости и тражио да се о истом расправља у одвојеном поступку односно да суд донесе решење којим ће раздвојити поступак по противтужби.

Како је поступак, након одлуке Врховног касационог суда настављен у делу тужбеног захтева који се односи на обрачунату законску затезну камату од доспелости потраживања тужиоца (по закљученим уговорима о кредиту) до 1.4.2008. године првостепени суд је ради утврђења чињеница на које је ревизијски суд указао у својој одлуци, одредио извођење доказа вештачењем, са задатком да се полазећи од налаза вештака сачињеног 6.5.2008. године (а у складу са којим је утврђена висина главнице дуга туженог о којој је правноснажно одлучено) изврши обрачун камате по законској стопи и уз примену конформне методе обрачуна закључно са 28.2.2001. године, а на тај износ у периоду након 1.3.2001. године до 1.4.2008. године по законским стопама и уз примену пропорционалног метода обрачуна. Вештацима је дат задатак и да изврше обрачун дуга за цео период применом пропорционалног метода.

Комисија вештака је у складу са задацима суда сачинила налаз и мишљење, те допуну налаза.

Обрачун камате вршен је за период доцње туженог у испуњењу обавезе, односно по Уговору 6834 од 1.1.2001. године, а по Уговору 6818 од 3.12.2000. године, закључно са 1.4.2008. године.

Утврђено је да је стање дуга по оба кредита, од доспећа 03.12.2000. године (по уговору 6818) и 01.01.2001. године (по уговору 6834) до 28.02.2001. године износило и то: у варијанти када се обрачун врши применом конформне методе 253.277.218,31 динара (181.229.671,65 динара по уговору 6818 и 72.047.546,56 динара по уговору 6834); да стање дуга за оба кредита од 1.3.2001. године до 1.4.2008. године, са обрачуном камате на основицу од 253.277.218,31 динара (која је до 28.2.2001. године утврђена применом конформног метода обрачуна) а са применом обрачуна законске затезне камате простим интересним рачуном од 1.3.2001. године, стање на дан 01.04.2008. године износи 567.672.800,97 динара (а чини га поред исказане основице, износ од 335.370.319,19 динара који представља

обрачун камате простим интересним рачуном, све умањено за делимичне уплате туженог у износу од 20.974.736,53 динара).

Применом простог интересног рачуна обрачуна за целокупни период доцње, дуг туженог на дан 28.2.2001. године износи 252.530.659,83 динара (180.646.378,07 динара и 71.94.21,76 динара); а стање дуга за оба кредита од 1.3.2001. године до 1.4.2008. године са обрачуном камате на основицу од 252.530.659,83 (која је до 28.2.2001. године утврђена применом пропорционалног метода обрачуна) износи 565.815.681,41 динара (и обухвата поред те основице обрачунату камату од укупно 334.289.758,11 динара умањено за делимичне уплате туженог од 20.974.736,53 динара).

Тужилац је прецизирао свој тужбени на износ од 336.019.558,68 динара (који је у складу са налазом Комисије вештака и представља разлику укупно исказаног дуга туженог по уговорима о кредиту (567.672.800,97 динара) и правноснажно досуђене главнице дуга (231.653.242,28 динара), а тужени је поднеском од 02.08.2013. године истакао компензациони приговор у односу на тако опредељено потраживање тужиоца и то на име више наплаћене затезне камате на главни дуг од 231.653.242,28 динара почев од 02.04.2008. године па до исплате односно 14.07.2011. године, а према налазу и мишљењу судских вештака, у износу од 31.164.304,28 динара са законском затезном каматом почев од 15.07.2011. године, затим за потраживање од 1.636.000,00 динара на име досуђених парничних трошкова које је банка принудно наплатила као и наплаћену затезну камату на досуђене парничне трошкове од 273.387,71 динара, а што укупно (према изјашњењу вештака од 10.6.2013. године) износи 1.909.387,97 динара са законском затезном каматом почев од 15.07.2011. године, као и за потраживање од 176.854.843,65 динара на име обрачунате камате на износ од 744.058.540,21 динар почев од 14.07.2011. године као дана принудне наплате па до 21.01.2013. године као дана враћања, а све у складу са налазом и мишљењем судског вештака.

Тужилац је признао основаност истакнутог компензационог приговора туженог за износ од 1.909.387,97 динара и предложио да суд у циљу економичности поступка као повољнији за самог туженог пребој изврши са стањем на дан доспелости потраживања из тужбе независно од тога што је противпотраживање доспело доцније.

Полазећи од правилно утврђених чињеница и прихватајући налаз и мишљење вештака (у варијанти којом је висина потраживања тужиоца утврђена применом по законској стопи и применом конформне методе обрачуна до 28.2.2001. године, а потом простог интересног рачуна до 1.4.2008. године) првостепени суд је побијаном пресудом усвојио тужбени захтев и обавезао туженог да плати тужиоцу износ од 336.019.558,68 динара са законском затезном каматом. Допунском пресудом, тужилац је обавезан да, по истакнутом приговору ради пребијања, туженом плати износ од 1.909.387,97 динара, док је у преосталом делу тај приговор одбачен због литиспенденције.

Основано се жалбама тужиоца и туженог указује да је доношењем одлука којим је појединачно и самостално одлучивао о захтевима странака, првостепени суд поступио супротно одредби чл. 336 и 337. Закона о облигационим односима.

Приговор ради пребијања представља несамосталну парничну радњу туженог, па се његовим истицањем у поступку успоставља условљавајући однос између тужбеног захтева и захтева из приговора. Таква природа овог приговора и

међусобни однос постављених захтева искључује могућност да се било о тужбеном захтеву, било о приговору одлучује одвојено, тј као у конкретном случају допунском пресудом.

Другостепени суд је обзиром да је у првостепеном поступку утврђено, али и учињено неспорним, да постоји потраживање тужиоца у износу од 336.019.558,68 динара, те учињено неспорним да постоји и потраживање туженог у износу од 1.909.387,97 динара о захтевима странака овом пресудом одлучио истовремено – пребојем ових потраживања.

При доношењу одлуке другостепени суд је нарочито имао у виду да је након доношења одлуке Врховног касационог суда, поступак у овој правној ствари настављен у делу тужбеног захтева који се односио на обрачунату законску затезну камату за период од доспећа обавезе туженог до 02.04.2008. године; да је о висини главног дуга правноснажно пресуђено, те да је преостало само да се на износ главног дуга обрачуна законска затезна камата по законом предвиђеној методи обрачуна; да је вештачењем утврђено да висина обрачунате камате за тај период, износи 336.019.558,68 динара; да је тужени потраживање тужиоца у овако опредељеном износу учинио неспорним у поднеску од 6.9.2013. године; да је у погледу противпотраживања туженог, тужилац учинио неспорним да постоји потраживање туженог стављено у пребој, у износу од 1.909.387,97 динара; да се изјављеним жалбама не оспорава висина међусобних потраживања странака.

Обзиром да су услови у погледу тражбина које се компензују идентични, без обзира да ли се ради о судској или законској компензацији, другостепени суд је пребој међусобних потраживања странака извршио у складу са одредбом чл. 337 Закона о облигационим односима.

Другостепени суд је имао у виду предлог тужиоца да се пребој потраживања изврши са даном доспећа његовог потраживања као старијег. Међутим, поступање по таквом предлогу тужиоца имало би за последицу уважавање недозвољеног располагања странака обзиром да би такво поступање било супротно императивној норми Закона о облигационим односима која дефинише услове под којима је дозвољено и могуће пребијање потраживања.

Према члану 337. Закона о облигационим односима пребијање не настаје чим се стекну услови за то него је потребно да једна страна изјави другој да врши пребијање. После изјаве о пребијању сматра се да је пребијање настало оног часа када су се стекли услови за то.

Обзиром да је несумљиво да је реч о истородним и међусобним потраживањима другостепени суд је утврђивао моменат у ком су се стекли услови за пребој, тј датум доспећа касније доспелог потраживања.

Потраживање тужиоца, како је наведено, односи се на неисплаћену законску затезну камату по уговорима о кредиту, обрачунату за период од доспећа потраживања тужиоца до 1.4.2008. године. Како је реч о законској затезној камати (која у овој парници има природу главног потраживања) која је свакако доспела у моменту када је извршен њен математички обрачун – 1.4.2008. године то је право да захтева њену исплату тужилац имао већ од 2.4.2008. године.

Потраживање туженог последица је чињенице да је тужилац у поступку извршења правноснажне пресуде Привредног суда у Београду од туженог наплатио (тада правноснажно досуђене) трошкове поступка (са каматом) у износу од 1.909.387,97 динара, који није вратио тужиоцу након што је пресудом

Врховног касационог суда одлука о трошковима укинута. Потраживање туженог стога има природу захтева за исплату неосновано стеченог, обзиром да је доношењем одлуке Врховног касационог суда отпао правни основ по ком је исплата тог износа извршена, све у смислу чл. 210 Закона о облигационим односима. Пресуду Врховног касационог суда тужилац је примио дана 18.1.2013. године због чега је и доспелост обавезе туженог наступила тог дана.

Следи да су се услови за пребој стекли 18.1.2013. године (што је датум доспећа касније обавезе) па је са тим даном извршен пребој потраживања странака.

При том није било услова за урачунавање камате тужиоцу до момента сусрета потраживања тужиоца са потраживањем туженог као доцнијим. Моменат доцње туженог регулисан је законом, у чл. 279 Закона о облигационим односима чиме је могућност да се на ово потраживање тужиоца законска затезна камата обрачуна почев од 2.4.2008. године искључена. Разлог томе је то што је на дан 2.4.2008. године ово потраживање тужиоца било акцесорне природе услед чињенице да главни дуг (из кога је тај обрачун проистекао) није био измирен. Исплата главног дуга извршена је тек 14.7.2011. године па је тек са тим даном тужилац располагао потраживањем подобним за даљи ток законске затезне камате. Ипак, тужилац је захтев за исплату такве законске затезне камате. определио тек у поднеску од 7.2.2013. године, па је то дан дужникове доцње и дан са којим тече даља камата сходно чл 279 Закона о облигационим односима.

Стога, пребојем овако утврђених потраживања угашено је потраживање тужиоца за износ од 1.909.387,97 динара и обавезан тужени на исплату некомпензираног дела потраживања, у износу од 334.110.170,97 динара са каматом од подношења захтева за њену исплату – 7.2.2013. године.

Нису основани наводи жалбе туженог да тужиоцу право на законску затезну камату на износ обрачунате камате не припада јер је о том захтеву правоснажно одлучено пресудом Привредног апелационог суда Пж. 1188/11 од од 12.05.2011. године којом је у овом делу захтев тужиоца одбијен.

Према члану 359. став 2. Закона о парничном поступку суд током целог поступка, по службеној дужности, пази да ли је ствар правоснажно пресуђена, па ако утврди да је парница покренута по захтеву о коме је већ правоснажно одлучено, одбациће тужбу. Чланом 360. став 1. истог закона, предвиђено је да правоснажна пресуда делује само међу странкама, а ставом 2. под којим условима делује и према трећим лицима. Према члану 360. став 3. наведеног закона, правоснажност пресуде се везује за чињенично стање утврђено до закључења главне расправе. Из наведених одредби произлази да се о пресуђеној ствари ради ако је раније, правоснажном пресудом, у поступку који је вођен између истих странака, одлучено о истом захтеву. Према члану 192 Закона о парничном поступку, тужба мора да садржи одређен захтев у погледу главне ствари и споредних тражења, као и чињенице на којима тужилац заснива свој захтев. Чињенице су онај животни догађај на основу кога тужилац ради заштите и остварења свог субјективног права тужбом покреће парнични поступак и истиче тужбене захтеве предвиђене одредбама материјалног права.

У конкретном случају у делу којим је ова парница правоснажно окончана, и у поступку који је предмет ове тужбе ради се о идентичним странкама. Такође се ради и о идентичним тужбеним захтевима, обзиром да се на износ обрачунате законске затезне камате тражи даља, процесна камата. Оно што је битно је

међутим да тужбени захтев за исплату законске затезне камате на износ обрачунате камате у парници која је окончана, и овој која је у току, тужилац није засновао на истом животном догађају, нити на истим чињеницама, већ на новим чињеницама.

Тужбени захтев, у овом делу, одбијен је у моменту када је потраживање обрачунате законске затезне камате тужиоца било акцесорно потраживање, односно услед чињенице да у том тренутку главни дуг, у односу на који је тај каматни обрачун и вршен, није био плаћен. По правноснажности пресуде Пж. 1188/11 од 12.5.2011. године, у извршном поступку, главни дуг је измирен, па је потраживање тужиоца које је претходно имало природу споредног потраживања, прерасло у самостално утуживо потраживање на које тече процесна камата из чл. 279 Закона о облигационим односима. Стога, правноснажна пресуда у парници која се водила између истих странака о идентичним тужбеним захтевима није сметња за вођење ове парнице, обзиром да у поновном поступку, ова камата нема природу споредног потраживања у материјалноправном смислу, нити природу споредног тражења у процесном смислу.

Тужилац је процесну камату тражио почев од 2.4.2008. године, али је имајући у виду изнето његов захтев за камату одбијен за период од тог дана па до 7.2.2013. године.

Захтев туженог за исплату законске затезне камате на износ од 1.909.387,71 динара, одбијен је као неоснован, обзиром да је пребојем на дан доспећа тог потраживања обавеза тужиоца престала, па самим тим потраживање туженог по том основу није ни настало.

Зато је и одлучено као у изреци пресуде под II применом чл 394 ст 1 тач 4 Закона о парничном поступку.

Правилно је допунском пресудом првостепени суд одбацио приговор компензације туженог за износе од 175.376.780,58 динара и 32.222.998,02 динара, с позивом на одредбу чл. 203 Закона о парничном поступку.

Тужени је поднетом противтужбом (поднеском од 26.02.2013. године) тражио да му тужени на име накнаде штете, исплати износ од 1.284.638.724,41 динар са законском затезном каматом почев од дана подношења противтужбе па до исплате. Наведени износ се односи на обрачунату законску затезну камату на износ од 744.085.540,21 динара почев од 14.07.2011. године, као дана када је извршена принудна наплата од стране тужиоца по правноснажној пресуди Привредног апелационог суда, па до 21.01.2013. године, као дана враћања средстава у износу од 175.376.780,58 динара, више наплаћену камату на износ главног дуга од 231.653.242,28 динара применом конформне методе, у износу од 32.222.998,02 динара као и негативне курсне разлике на износ од 744.085.540,21 динара за период од 14.07.2011. године до 21.01.2013. године у износу од 61.115.195,81 динар, те изгубљену добит за 2011. године у износу од 561.098.750,00 динара и изгубљену добит за 2012. годину у износу од 454.825.000,00 динара.

Приговором ради пребијања (опређеним у поднеску од 02.08.2013. године) тужени је ставио у пребој потраживање на име више наплаћене затезне камате на главни дуг од 231.653.242,28 динара почев од 02.04.2008. године до исплате у износу од 31.164.304,28 динара као и потраживање 176.854.843,65 динара на име обрачунате камате на износ од 744.058.540,21 динара почев од 14.07.2011. године до 21.01.2013. године.

Дакле тужени је и у противтужби и у приговору обухватио потраживање на име више наплаћене затезне камате на главни дуг РСД 231.653.242,28 динара за период 02.04.2008. до 14.07.2011. године и потраживање на име обрачунате камате на износ од 744.058.540,21 динара почев од 14.07.2011. године до 21.01.2013. године.

Како је парница по противтужби почела да тече достављањем тужбе на одговор тужиоцу дана 28.2.2013. године, те како се тужилац упустио у расправљање по противтужби и како је приговор ради пребијања касније поднет, имало је места одбачају приговора ради пребијања у делу у коме постоји идентитет странака и истоветност захтева са поднетом тужбом о којој се одвијено расправља. Дакле, правилно је цењено да је приговор литиспенденције основан у оној парници која је доцнија, а у конкретном случају у предметној по приговору против тужбине ради пребијања. Околност да је тек на рочишту на коме је главна расправа закључена дошло до раздвајања поступка по противтужби нема утицаја на почетак тока парнице по противтужби, која је свакако почела да тече у смислу чл 203 Закона о парничном поступку, достављањем противтужбе тужиоцу. Притом, о противтужби се одвојено расправља у предмету 30 П 8287/2013 а по увиду у списе тог предмета (у које је другостепени суд извршио увид и сачинио службену белешку дана 19.05.2014. године) поступак по противтужби је по предлогу овде туженог, у прекиду почев од 27.01.2014. године до правноснажног окончања ове парнице.

Жалбом туженог указује се да у погледу појединачно означених износа потраживања у противтужби и приговору ради пребијања за које је првостепени суд нашао да постоји двострука литиспенденција, постоји несагласност, јер је тужени противтужбом обухватио потраживање од 175.376.780,58 динара (на име законске затезне камате обрачунате на износ од 744.085.540,21 динара почев од 14.07.2011. године до 21.01.2013. године) и потраживање у износу од 32.222.998,02 динара (на име више наплаћене камате на износ главног дуга од 231.653.242,28 динара применом конформне методе почев од 2.4.2008. године), а приговором ради пребијања ставио у пребој потраживања у износу од 31.164.304,28 динара (на име више наплаћене затезне камате на главни дуг од 231.653.242,28 динара почев од 02.04.2008. године до 14.7.2011. године) и потраживање у износу од 176.854.843,65 динара (на име обрачунате камате на износ од 744.058.540,21 динара почев од 14.07.2011. године до 21.01.2013. године).

Иако тачан овај жалбени навод туженог није од утицаја на правилност одлуке првостепеног суда. Литиспенденција постоји када постоји идентитет странака и истоветност захтева. У овој и парници по противтужби постоји идентитет странака, што је неспорно, док идентитет захтева произлази из основа потраживања која је тужени истакао. Наиме и у парници по противтужби и у конкретној, тужени истиче потраживање законске затезне камате на износ од 744.085.540,21 динара обрачунате почев од 14.07.2011. године, као дана када је извршена принудна наплата од стране тужиоца по правноснажној пресуди Привредног апелационог суда, па до 21.01.2013. године, као дана враћања средстава, те више наплаћену камату на износ главног дуга од 231.653.242,28 динара применом конформне методе за исти период обрачуна. Разлика се појављује само у погледу математичког обрачуна потраживања извршеног на исту главницу дуга и за исти обрачунаски период. Следи да литиспенденција постоји

управо у погледу основа ових захтева у ком смислу, математички различито исказани обрачуни не могу дерогирати чињеницу да је реч о захтевима који су истоветни. Поред тога додатни разлог у прилог овом становишту је и тај што је у делу који се односи на више наплаћене камате на износ главног дуга од 231.653.242,28 динара, потраживање по противтужби веће од оног опредељеног приговором ради пребијања, па је самим тим у том захтеву и садржано.

Коначно жалбом туженог наводи се и да постојање парнице у којој се расправља о приговору ради пребијања и парнице у којој се расправља по противтужби не може наступити литиспенденција. Ово је нетачно. Приговор ради пребијања је парнична радња туженог која садржи нови захтев за пресуду који тужени истиче у току парнице. Том радњом тужени покреће поступак по противтражбини и тако покреће поступак у коме треба одлучити о основаности његовог захтева. Стога када о том захтеву парница почне да тече истоветан захтев он не може истицати у новој парници, нити такав захтев сме да буде предмет расправљања у некој од парница које су у току, било да су покренуте тужбом, било противтужбом.

Према томе, о потраживању туженог које је определио поднетом противтужбом, а о којој се одвојено расправља, одлучиће се у том поступку а одлука суда да не дозволи истовремено расправљање по тужби и противтужби јесте у диспозицији суда који зависно од оцене економичности и целисходности поступка доноси одлуку о томе. Како је у конкретном случају првостепени суд оценио да није целисходно расправљање по противтужби с обзиром на фазу поступка у којој се налазио поступак по тужби у моменту када је иста поднета и обзиром да је реч о радњама управљања поступком на које је првостепени суд овлашћен Законом о парничном поступку, то околност да је првостепени суд извршио раздвајање предмета није од утицаја на правилност пресуде која је донета.

То су разлози због којих је одлучно као у изреци под I на основу чл. 401 ст. 1. тач. 2 Закона о парничном поступку.

Другостепени суд је на основу овлашћења из члана 167. Закона о парничном поступку, а применом чл. 153. и 154. Закона о парничном поступку, преиначио одлуку о трошковима поступка, тако што је обавезао туженог да тужиоцу накнади нужне трошкове парничног поступка, у износу од 3.790.510,00 динара. Након што су одлуке по изјављеним жалбама преиначене, тужилац је у целокупном поступку успео за износ од 567.672.800,97 динара (што је збир правноснажно досуђене главнице дуга 231.653.242,28 динара и обрачунате законске затезне камате од 336.019.558,68 динара). С обзиром на успех у спору тужиоцу припадају трошкови награде адвокату за састав тужбе у износу од 61.980,00 динара, састав 22 образложена поднеска у износу од по 61.980,00 динара, састав 2 необразложена поднеска у износу од 30.990,00 динара, заступање на 16 одржаних рочишта у износу од по 63.480,00 динара, приступ на 19 неодржаних рочишта у износу од по 32.490,00 динара, трошкови вештачења у износу од 80.000,00 динара, такса на тужбу у износу од 200.000,00 динара, такса на пресуду у износу од 390.000,00 динара, све у складу са важећим АТ и ТТ.

Обзиром на успех странака у поступку по жалби другостепени суд је, у изреци пресуде под III, одлучио да свака странка сноси своје трошкове другостепеног поступка.

БГ/ММ/СР

Председник већа – судија
Ђорђе Јовановић, с.р.

За тачност отправка